

Kópavogsbær

Barnasáttmálinn í Kópavogi

Þróun mælaborða og fleiri aðgerðir

*Anna Elísabet Ólafsdóttir, sérfræðingur lýðheilsumála í Kópavogi
Fundur Velferðarvaktar
Félagsmálaráðuneyti
26. nóvember 2019*

Kópavogsbær

Myndband

Innleiðing Barnasáttmála í Kópavogi

Átta skrefa aðferðafræði.
Innleiðing unnin í samstarfi við
Unicef á Íslandi.

Kópavogsbær

Stýrihópur með þátttöku barna

Helping families thrive

Drög að aðgerðaáætlun tilbúin

- Inngangur
- 7 flokkar
- 18 aðgerðir

7 flokkar aðgerðaáætlunnar

1. Þróun mælaborða til að fylgjast með lífsgæðum barna
2. Þátttaka barna
3. Jafnræði, samkennd og virðing
4. Fræðsla
5. Menntun og skólinn
6. Umhverfismál
7. Stjórnsýsla

Aðgerðaáætlun í samráðsgátt

↑ Betra Ísland

BARNASÁTTMÁLI
SAMEINUDU ÞJÓÐANNA

BARNASÁTTMÁLI
VÍ KÓPAVOGSSI

Barnasáttmálinn í Kópavogi

Kópavogsbær er að minnsta Barnasáttmáli Sameinudu þjóðanna og leitar eftir silti þóss á öruggum að aðgerðasætum. Þórn og ungumenn eru hvött til þátttakna enda þáttaka barna eitt af grundvallarskeiðum sáttmála. Götum verður opin 15. nóv.-15. des. 2019. Síða www.kopavogur.is/barnasattmali

INNSKRÁ

HÓPAR (7)

Fréttaveita

Pátttaka barna

Umhverfismál

Jafnræði, samkennd og virðing

Stjórnsýsla

Menntun og skólinn

Mælaborð fyrir børn

Fræðsla

Eitt af grundvalráskeiðum Barnasáttmála er að børn eigi rétt að að látta skóðanir sinar í ljósi íslum máluum er varða þau og að tilst sé teknið til skóðana þeirra í samræmi við aldur þeirra og proska...

Born og ungumenn eru viðkvæmur hópur þegar kemur að umhverfismáluum og því er nauðsynlegt að rödd þeirra heyrist og að þeim sé gefinn kostur að koma með hugmyndir, sem og að næða alhugmyggir sinar og kv...

Samkvæmt könnunum telja mörk børn erfft að þa að vera eins og þau eru án þess að vera stritt. Stríðni á aldrinum rétt að sér og er særandi og níðurleigjandi. Í þessari aðgerð er gert ráð fyrir að vinnu m...

Með innleiðingu Barnasáttmála í Kópavogsbæ er nauðsynlegt að yfirvara gæðakerfið og verkferla þannig að þeir standist réttind barna samkvæmt Barnasáttmáli Sameinudu þjóðanna.

Skólinn er vinnustáður barna og ungumenna og mikilvægt að aðbúnaður, fræðla, aðil, alög og gagnkvík virðing sé í samræmi við lög og reglugerðir auk þess að taka mið af Barnasáttmálanum. Huga þarf að...

Q 2 D 0 C 4

Q 1 D 0 C 2

Q 1 D 0 C 2

Q 1 D 0 C 2

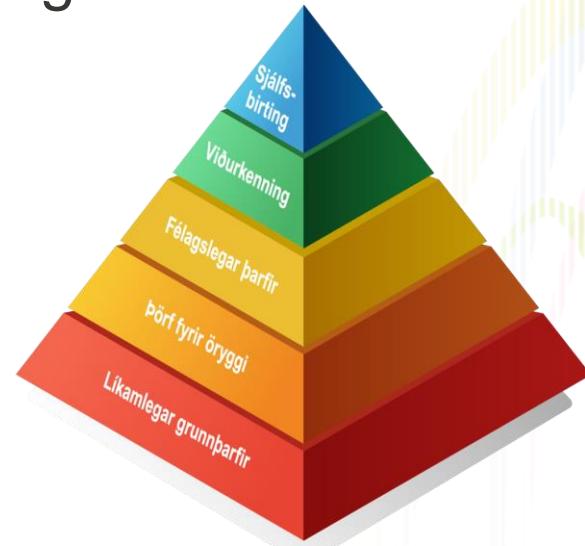
Q 6 D 0 C 1

Q 4 D 0 C 1

Hvernig vöktum við velferð barna?

- Ísland er hátekju ríki og því ekki nægjanlegt að nota alþjóðlega mælikvarða.

Gögn og vísbendingar

Hvaða gögn eru til?

Mikið til af gögnum

Vantar kerfisbundna söfnun og utan um hald gagna:

- Rannsóknir og greining
- Health Behavior in School-aged children
- Skólapúlsinn
- Embætti Landlæknis
- Hagstofan
- Kópavogsbær

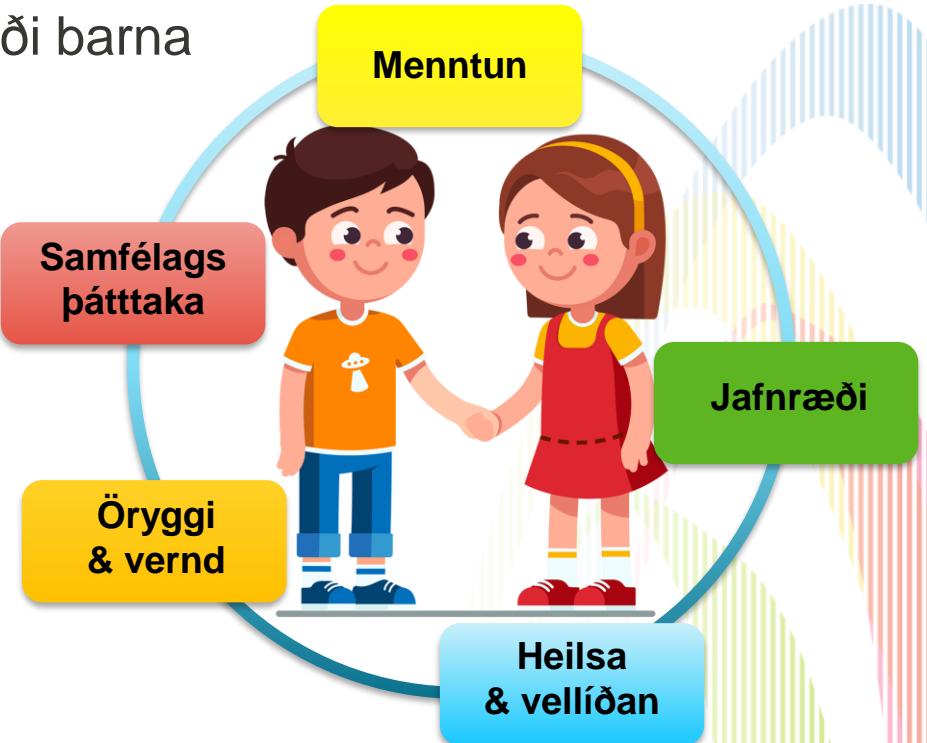

Mælaborð og vísalá um lífsgæði barna

Grunnstoðir Barnasáttmálans:

- Jafnræði – enga mismunun (2. gr)
- Barni fyrir bestu (3. gr)
- Rétt barns til að lifa og þroskast (6. gr)
- Rétt barns til að tjá sig (12. gr)

Mælaborð - uppbygging

Menntun

Skólastarf

Þátttaka í skóla

Vellíðan í skóla

Vinnuaðstaða

Jafnræði

Fjárhagsþróng

Félagslegt
jafnræði

Heilsa & vellíðan

Almenn vellíðan

Geðheilbrigði

Líkamleg heilsa

Forvarnir

Öryggi og vernd

Einelti og slys

Samvera
fjölskyldu

Áhættuhegðun

Ofbeldi og
vanræksla

Samfélagsleg þátttaka

Verkefni utan
skóla

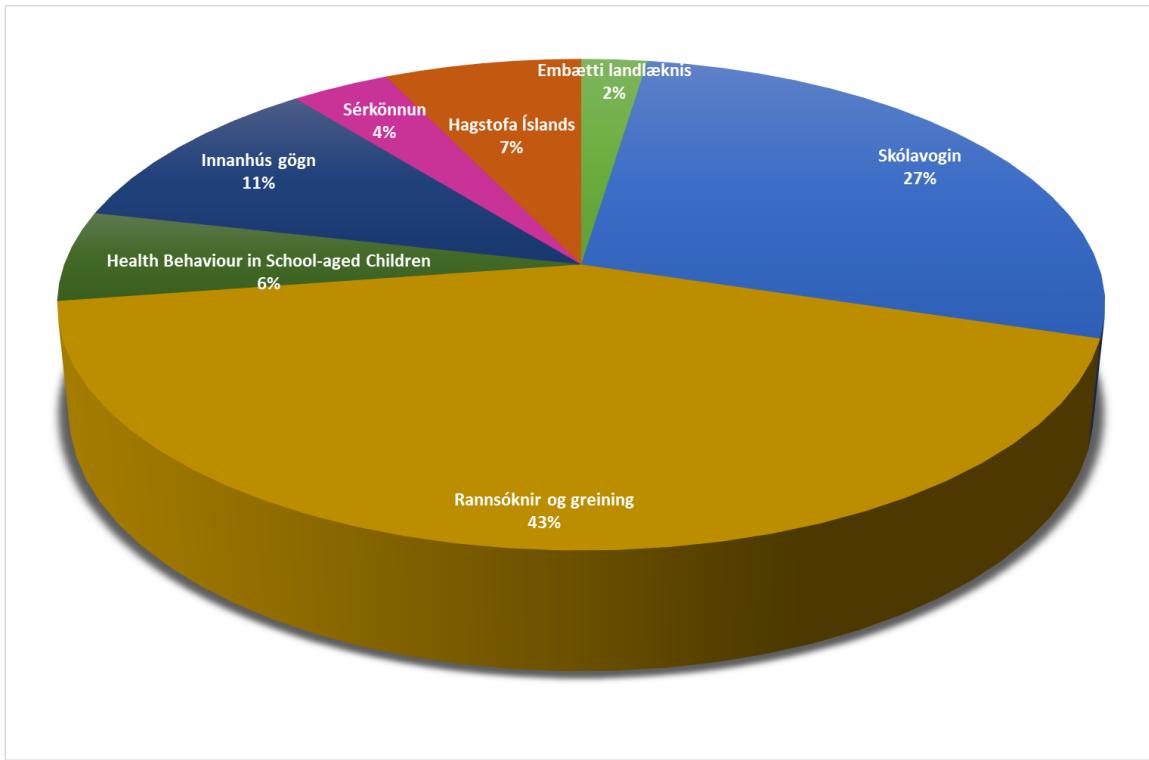
Almenn þátttaka

Félagslíf

Samfélagsmiðlar
og tölvuleikir

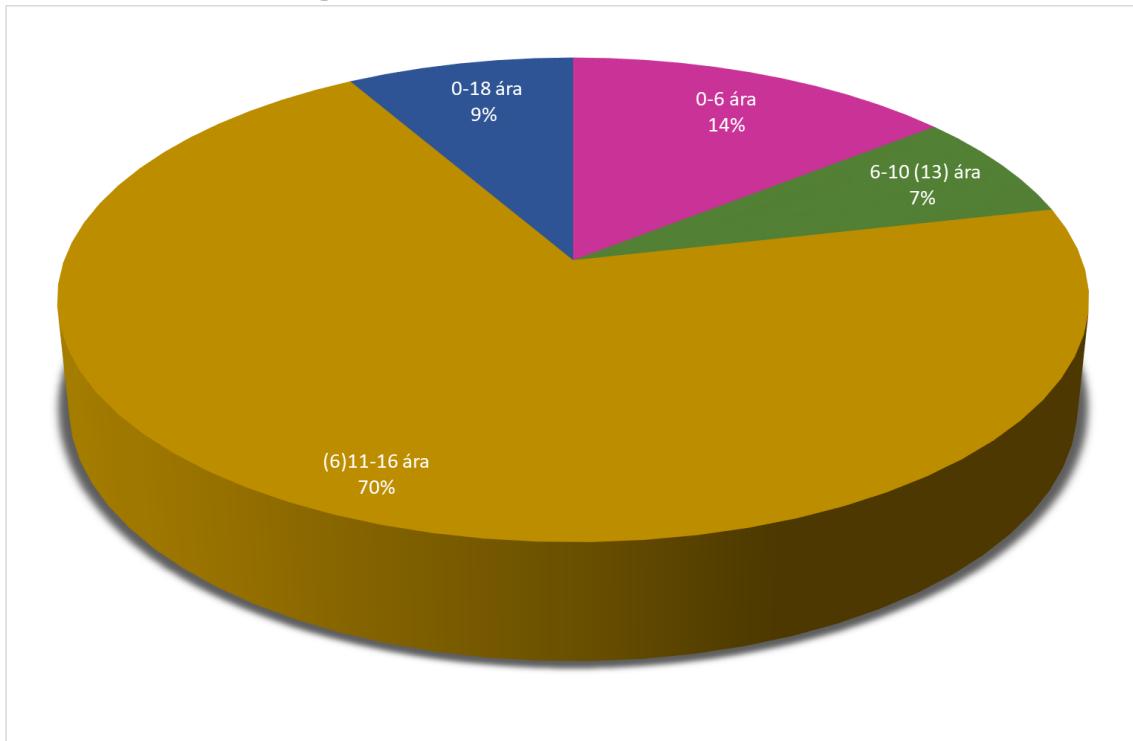

Gagnaveitur

Aldursdreifing

Vísitala barnvænna sveitarfélaga

Vísitala

75

Menntun

Vísitala

76

Jafnræði

Vísitala

90

Skólastarf

Vísitala

78

Fjárhagsþróng

Vísitala

96

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem hafa ekki skráð sig í starfs- eða boknám að loknum grunnskóla (16 ára)	4,4	95	▼
Hlutfall stúlkna sem finnst námið tilgangastaut (14 til 16 ára)	6,0	94	▲
Brottafsluhlutfall stúlkna úr framhaldsskóla (16 til 20 ára)	13,2	87	▼
Hlutfall stráka sem finnst námið tilgangastaut (14 til 16 ára)	14,0	86	▼
Brottafsluhlutfall stráka úr framhaldsskóla (16 til 20 ára)	25,5	74	▲
Hlutfall barna sem geta einbeitt sér að námsfni Í	64,6	65	▼

Pátttaka í skóla

Vísitala

58

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem fær tækifæri til að útsýra hugmyndir sínar í kennslustund (11 til 16 ára)	64,8	65	▼
Hlutfall barna sem telur sig fá tækifæri til að hafa áhrif á kennslustundir eða aðra skólastarfsemi (10 til 16 ára)	57,2	57	▼
Hlutfall barna sem ræða saman um námsfnið í tínum (11 til 16 ára)	53,1	53	▼

Vellíðan í skóla

Vísitala

79

Félagslegt jafnræði

Vísitala

81

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem finnst þau vera jafn mikils virð og aðrir (11 til 16 ára)	91,9	92	▲
Hlutfall barna sem liður illa í skóla (14 til 16 ára)	9,1	91	▼
Hlutfall barna sem liður illa í fríminnunum (14 til 16 ára)	12,8	87	▼
Hlutfall barna sem verða fyrir miklu alagi vegna nánsins (16 ára)	21,1	79	▼
Hlutfall barna sem finnst þau ekki skipta neinu málí fyrir aðra (11 til 16 ára)	33,3	67	▼
Hlutfall barna sem devluv 8,5 klst eða lengur í	42,5	58	▲

Vinnuaðstaða

Vísitala

85

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem finnst nánumhverfi leikskólanum bruggt (1 til 6 ára)	93,5	94	▼
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem eru ánægð með húsnæði og aðstoðu leikskólan (1 til 6 ára)	87,7	88	▼
Hlutfall barna sem telja oft eða alltaf hávaða og örleika vera í kennslustund (11 til 16 ára)	26,8	73	▼

Vísitala barnvænna sveitarfélaga

Vísitala

77

Heilsa & vellíðan

Vísitala

76

Almenn vellíðan

Vísitala

76

Öryggi & vernd

Vísitala

85

Einelti og slys

Vísitala

70

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem búa á heimili sem fær fjárhagsþróng (0 til 18 ára)	0,5	100	▼
Ráðstofunartekjur barna (0-18) sem hlutfall af ráðstofunartekjum fólkis á vinnumáli (25-07 ára)	99,4	99	▲
Hlutfall barna sem búa á heimili sem hefur orðið fyrir atvinnuleysi á undangengnum 12 mánuðum (0 til 18 ára)	1,2	99	▼
Hlutfall barna sem getur ekki stundabjá tómundastarfsemi sem þá hevit vill þar sem foreldrar peirna hafa ekki efní að pvi (14 til 16 ára)	4,7	95	▲
Vövarandi lágar takjur. Hlutfall barna undir efri lagtökumörkum (70% af miðlegi) jafligdra ráðstofunartekna (þru) að fimm árum. (0 til 18 ára)	4,7	95	▲
Hlutfall barna under lígtökumörkum (0 til 18 ára)	12,4	88	▼

Geðheilbrigði

Vísitala

86

Samvera fjölskyldu

Vísitala

86

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall stráka með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)	3,4	97	▼
Hlutfall stráka með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	4,0	96	▼
Hlutfall barna sem nota að svélfingi og hífju á foreldrum sínum (9 til 13 ára)	8,1	92	▼
Hlutfall stúlkna með kvíðaeinkenni (15 til 16 ára)	9,3	91	▼
Hlutfall stúlkna með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	11,0	89	▲
Hlutfall stráka sem hafa skáðað sjálfan sig (14 til 16 ára)	12,0	88	▼
Hlutfall stúlkna sem hafa skáðað sjálfan sig (14 til 16 ára)	20,0	80	▼
Hlutfall stráka sem hafa hugleigt að skáða sjálfan sig (14 til 16 ára)	27,0	73	▼

Líkamleg heilsa

Vísitala

61

Áhættuhegðun

Vísitala

91

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall foreldra sem telur börnum á ólikum uppruna og menning sé meðt á sanngjarnan hátt (1 til 6 ára)	99,3	99	▲
Hlutfall barna sem liður illa í skóla (14 til 16 ára)	9,1	91	▼
Hlutfall barna sem liður illa í fríminnunum (14 til 16 ára)	12,8	87	▼
Hlutfall barna sem verða fyrir miklu alagi vegna nánsins (16 ára)	21,1	79	▼
Hlutfall barna sem finnst þau ekki skipta neinu málí fyrir aðra (11 til 16 ára)	33,3	67	▼
Hlutfall barna sem devluv 8,5 klst eða lengur í	42,5	58	▲

Forvarnir

Vísitala

95

Ofbeldi og vanræksla

Vísitala

95

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem bursta tennnumar daglega (16 ára)	96,8	97	▼
Hlutfall barna sem fær búlesettningu (12 ára)	95,0	95	▲
Hlutfall barna sem fær búlesettningu (1 ára)	94,0	94	▲
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem hafa óskáð eftir sérfræðipjónusnu fyrir börnin sin en ekki fengið eru á bíðulista (1 til 6 ára)	36,8	63	▲

Hlutfall barna sem fá að óská enga vini í skólanum (9 til 13 ára)

Vísitala

51

Samfélagsmiðlar og tölvuleikir

Vísitala

51

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem fá óskáði að óská óskáðar skilaboð (13 til 16 ára)	7,0	99	▼
Hlutfall barna sem fá óskáði að óská óskáðar skilaboð (9 til 13 ára)	4,1	96	▼
Hlutfall barna sem fá óskáði að óská óskáðar skilaboð (14 til 16 ára)	5,4	95	▼
Hlutfall barna sem fá óskáði að óská óskáðar skilaboð (12 til 13 ára)	5,5	95	▼
Hlutfall barna sem fá óskáði að óská óskáðar skilaboð (10 til 11 ára)	7,0	93	▲

SKÓLASTARI

75

Alþreyning

95

Almenn vellioðan

76

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall stúlkna sem finnst námið tilgangslaust (14 til 16 ára)	6,0	94	▲
Hlutfall stráka sem finnst námið tilgangslaust (14 til 16 ára)	14,0	86	▼
Hlutfall barna sem er flutt á milli skóla (6 til 16 ára)	80,0	80	■
Hlutfall barna sem fellur úr framhaldsnámi (16 til 18 ára)	80,0	80	■
Hlutfall barna sem geta einbeitt sér að námsefni í tímum (11 til 16 ára)	64,6	65	▼
Hlutfall barna sem treysta sér til að skipuleggja nám sitt (11 til 16 ára)	61,3	61	▼

Pátttaka í skóla

58

Mjög erfitt að ná endum saman

97

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem fær tækifæri til að útskyra hugmyndir sínar í kennslustund (11 til 16 ára)	64,8	65	■
Hlutfall barna sem telur sig fá tækifæri til að hafa áhrif á kennslustundir eða aðra skólastarfsemi (10 til 16 ára)	57,2	57	■
Hlutfall barna sem ræða saman um námsefni í tímum (11 til 16 ára)	53,1	53	■

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem búa á heimili sem fær fjárhagsaðstoð sveitarfélagsins (0 til 18 ára)	0,5	100	■
Hlutfall barna sem búsett eru í félagslegum leigulibúum (0 til 18 ára)	3,5	97	▼
Hlutfall barna sem svara því að foreldrar þeirra hafa varla næga peninga fyrir brýnustu nauðsynjum (14 til 16 ára)	5,7	94	▲

Velliðan í skóla

79

Skortur á efnislegum gæðum

80

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem finnst þau vera jafn mikils virði og aðrir (11 til 16 ára)	91,9	92	■
Hlutfall barna sem liður illa í skóla (14 til 16 ára)	9,1	91	▼
Hlutfall barna sem liður illa í fríminútum (14 til 16 ára)	12,8	87	■
Hlutfall barna sem verða fyrir miklu álagi vegna námsins (16 ára)	21,1	79	■

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem býr við viðvarandi tekjufátaekt (0 til 18 ára)	80,0	80	■
Hlutfall barna undir lágtelkjumörkum (0 til 18 ára)	80,0	80	■

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem telja barnið sitt almennt líka vel í hópastarfi (0 til 6 ára)	98,0	98	■
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem telja barnið sitt fá holt fæði í leikskólanum (0 til 6 ára)	95,0	95	▲
Hlutfall barna sem eru oft áhyggið full (11 til 16 ára)	21,0	79	▼
Hlutfall barna sem eru oft stressuð (11 til 16 ára)	25,0	75	▼
Hlutfall barna sem er bjartsýnt á framtíðina (13 til 16 ára)	55,0	55	■
Hlutfall barna sem sefur 7 klst eða minna á nóttu (16 ára)	48,0	52	■

Geðheilbrigði

86

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall stráka með kviðaeinkenni (14 til 16 ára)	3,4	97	■
Hlutfall stráka með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	4,0	96	▼
Hlutfall barna sem nota lyf vegna svefnvanda (14 til 16 ára)	8,1	92	■
Hlutfall stúlkna með kviðaeinkenni (14 til 16 ára)	9,3	91	▼
Hlutfall stúlkna með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	11,0	89	▲
Hlutfall stráka sem hafa skaðað sjálfan sig (14 til 16)	12,0	88	■
Hlutfall stúlkna sem hafa skaðað sjálfan sig (14 til 16)	20,0	80	■
Hlutfall stráka sem hafa hugleitt að skaða sjálfan sig (14 til 16)	27,0	73	■

Líkamleg heilsa

61

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem borða morgunmat þrisvar eða oftar á virkum dögum (12 ára)	84,7	85	■
Hlutfall barna sem hefur stundum eða oft fengið höfuðverk síðustu sjó daga (9 til 13 ára)	18,3	82	▲
Hlutfall barna sem hreyfa sig utan skóla eða íþróttu (11 til 16 ára)	69,0	69	▲

Hlutfall barna sem getur ekki stundað þá tómtundastarfsemi sem það helst vill þar sem foreldrar þeirra hafa ekki á því (14 til 16 ára)	4,7	95	▲
--	-----	----	---

Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem telja barnið sitt almennt líka vel í hópastarfi (0 til 6 ára)	98,0	98	■
Hlutfall foreldra barna í leikskóla sem telja barnið sitt fá holt fæði í leikskólanum (0 til 6 ára)	95,0	95	▲
Hlutfall barna sem eru oft áhyggjufull (11 til 16 ára)	21,0	79	▼
Hlutfall barna sem eru oft stressuð (11 til 16 ára)	25,0	75	▼
Hlutfall barna sem er bjartsýnt á framtíðina (13 til 16 ára)	55,0	55	■
Hlutfall barna sem sefur 7 klst eða minna á nóttu (16 ára)	48,0	52	■

Hlutfall barna sem fannst eins og einhver væri að baktala það stundum eða oft á síðastliðnum 30 dögum (11 til 16 ára)	31,0	69
Hlutfall barna sem fannst þau skilin útundan stundum eða oft á síðastliðnum 30 dögum (11 til 16 ára)	11,0	89
Hlutfall barna sem hefur orðið fyrir einelti í skólanum undanfarna tvo mánuði (12 ára)	21,4	79
Hlutfall barna sem lenda íslysum á leikskóla (1 til 5 ára)	7,3	7
Hlutfall barna sem lenda íslysum í grunnskóla (6 til 16 ára)	1,5	99

Mjög erfitt að ná endum saman 97

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem búa á heimili sem fær fjárhagsaðstoð sveitarfélagsins (0 til 18 ára)	0,5	100	■
Hlutfall barna sem búsett eru í félagslegum leiguþúðum (0 til 18 ára)	3,5	97	▼
Hlutfall barna sem svara því að foreldrar þeirra hafa varla nægra peninga fyrir brýnustu nauðsynjum (14 til 16 ára)	5,7	94	▲

Geðheilbrigði 86

Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem nota lyf vegna svefnvanda (14 til 16 ára)	8,1	92	■
Hlutfall stúlkna með kviðaeinkenni (14 til 16 ára)	9,3	91	▼
Hlutfall stúlkna með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	11,0	89	▲
Hlutfall stráka sem hafa skaðað sjálfan sig (14 til 16)	12,0	88	■
Hlutfall stúlkna sem hafa skaðað sjálfan sig (14 til 16)	20,0	80	■
Hlutfall stráka sem hafa hugleitt að skaða sjálfan sig (14 til 16)	27,0	73	■
Hlutfall stúlkna sem hafa hugleitt að skaða sjálfan sig (14 til 16)	40,0	60	■

Samvera fjölskyldu

Nafn	Gildi	Skalað
Hlutfall barna sem finnst auðvelt að fá umhyggju og hlíju frá foreldrum sínum (9 til 13 ára)	96,5	97
Hlutfall barna sem á auðvelt að fá ráðleggingar varðandi námið sitt frá foreldrum sínum (14 til 16 ára)	90,6	97
Hlutfall barna sem finnst auðvelt að eiga samræður um persónuleg mállefni við foreldra sína (14 til 16 ára)	87,6	88
Hlutfall stúlkna sem eru oft eða alltaf með foreldrum sínum um helgar (14 til 16 ára)	69,0	68

Skortur á efnislegum gæðum 80

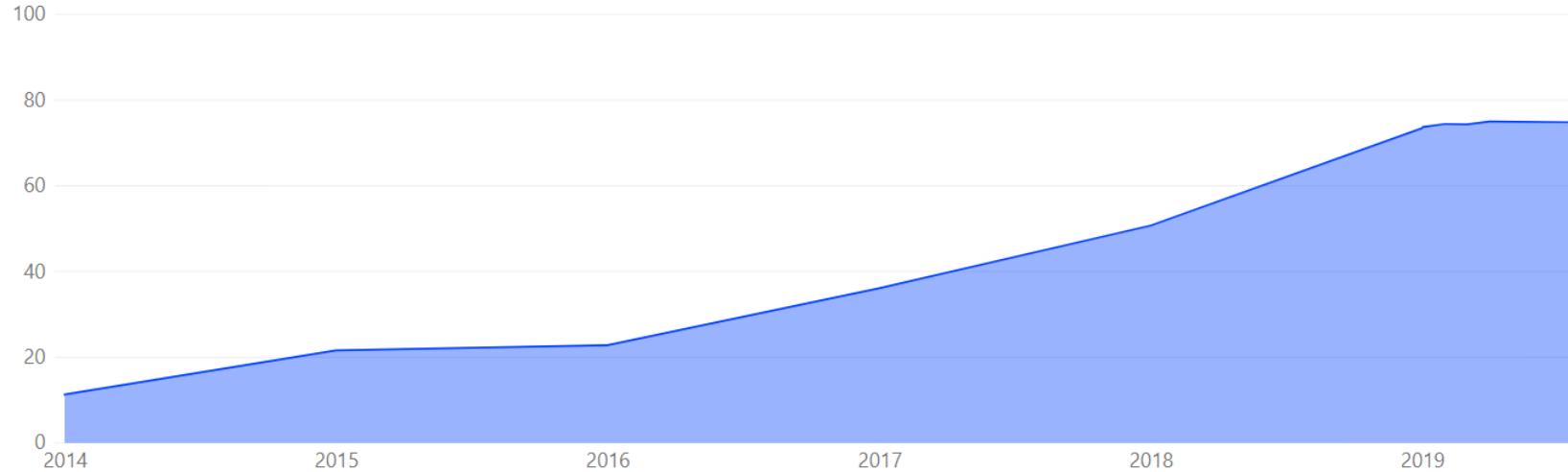
Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem býr við viðvarandi tekjufátaekt (0 til 18 ára)	80,0	80	■
Hlutfall barna undir lágtækjumörkum (0 til 18 ára)	80,0	80	■

Líkamleg heilsa 61

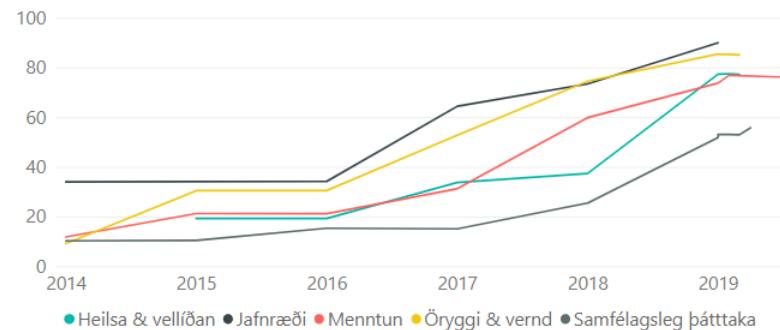
Nafn	Gildi	Skalað	Δ
Hlutfall barna sem borða morgunmat þrisvar eða oftar á virkum dögum (12 ára)	84,7	85	■
Hlutfall barna sem hefur stundum eða oft fengið höfuðverk síðustu sjö daga (9 til 13 ára)	18,3	82	▲
Hlutfall barna sem hreyfa sig utan skóla eða íþróttu (11 til 16 ára)	69,0	69	▲
Hlutfall barna sem hreyfa sig utan skóla eða íþróttu (11 til 16 ára)	41,0	42	■

Áhættuhegðun

Nafn	Gildi	Skalað
Hlutfall barna sem reykja daglega (16 ára)	1,0	99
Hlutfall barna sem hafa notað munntóbak 20 sinnum eða oftar yfir ævina (16 ára)	2,0	98
Hlutfall barna sem urðu ölvuð á síðastliðnum 30 dögum (16 ára)	3,0	97
Hlutfall barna sem nota rafrettur daglega (16 ára)	4,1	96

Viddirnar 5 undir vísitölu barnvænna sveitarfélaga

Nafn	Vísitala	Breyting
Heilsa & vellíðan	77	0,08 ▲
Jafnræði	90	0,42 ▲
Menntun	76	-0,92 ▼
Öryggi & vernd	85	-0,62 ▼
Samfélagsleg þátttaka	56	0,70 ▲

Heilsa & vellíðan

77

0.08%

Síða eftir vídd

100

80

60

40

20

0

Heilsa & vellíðan

2015

2016

2017

2018

2019

Þáttur

Vísitala

Breyting

Forvarnir	95	1,35	
Líkamleg heilsa	61	0,60	
Geðheilbrigði	86	-0,32	
Almenn vellíðan	76	-0,67	

86

-0,32!

Geðheilbrigði

Síð eftir vídd

100

Heilsa & vellíðan

80

Síð eftir þátt

60

Geðheilbrigði

40

20

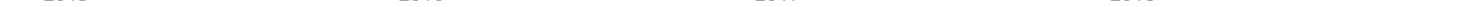
0

2015

2016

2017

2018

Mæling

Vísitala

Breyting

Hlutfall stráka með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)	97	0,00
Hlutfall stráka með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	96	-1,20 ▼
Hlutfall barna sem nota lyf vegna svefnvanda (14 til 16 ára)	92	0,00
Hlutfall stúlkna með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)	91	-5,80 ▼
Hlutfall stúlkna með þunglyndiseinkenni (14 til 16 ára)	89	3,80 ▲
Hlutfall stráka sem hafa skaðað sjálfan sig (14 til 16)	88	0,00
Hlutfall stúlkna sem hafa skaðað sjálfan sig (14 til 16)	80	0,00
Hlutfall stráka sem hafa hugleitt að skaða sjálfan sig (14 til 16)	73	0,00

Hlutfall stúlkna með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)

Sía eftir vídd

Heilsa & vellíðan

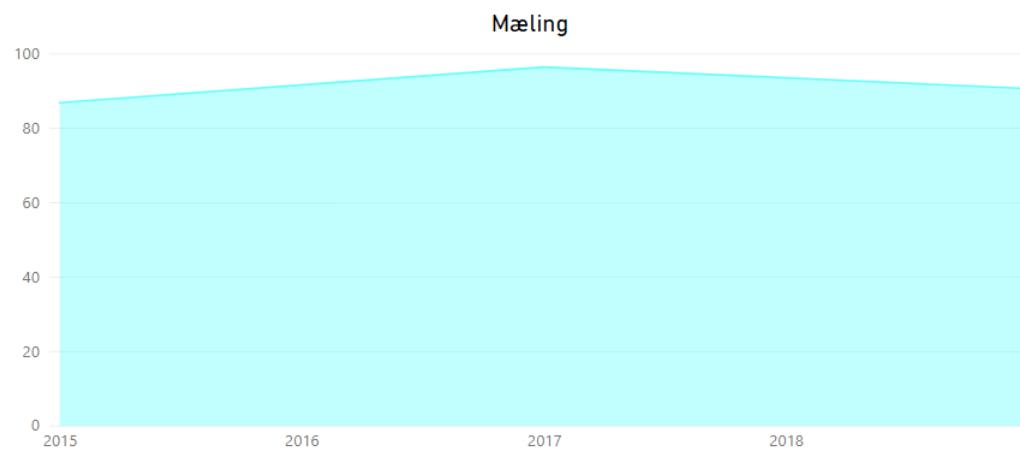
Sía eftir þátt

Geðheilbrigði

Sía eftir mælingu

Hlutfall stúlkna með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)

Í lýðheilsukönnun R&G má finna prósentuhlutfall stelpna og stráka sem skora hæst á kvíðakvarðanum. Kvíðakvarði R&G er með lægsta gildi 0 og hæsta 9. Því hærra sem gildið er því meiri kvíðaeinkenni. Spurningar er mæla kvíða:
Taugaóstyrk: Skyndilega hræðslu án nokkurrar ástæðu; þú varst uppspennt/ur. Mælt er hlutfall þeirra sem skora hæst á kvíðakvarðanum.

Nafn	Year	Gildi	Skalað
Hlutfall stúlkna með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)	2018	9,30	90,70
Hlutfall stúlkna með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)	2016	3,50	96,50
Hlutfall stúlkna með kvíðaeinkenni (14 til 16 ára)	2014	13,10	86,90

Takk fyrir að hlusta